

Prekenverkstedet

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

18. søndag i trenighetstiden - 12. oktober 2014

Prekentekest: Matt 8,14-17

Lesetekst I: Jes 53, 1-5

Lesetekst II: Hebr 2, 10-18

Fortellingstekst: John 8,1-11

Jesus bærer våre sykdommer

Kapitel 8 i Matteusevangeliet, som prekentekesten er en del av, følger rett etter Bergprekenen. Her underviser Jesus oss om Guds rike og hva det vil si å leve som en Jesu disippel. På vei ned av fjellet (8,1) møter vi en annen side av Jesus og hans gjerning. Han viser oss Guds rike gjennom konkrete undergjerninger. I tre påfølgende fortellinger ser vi hvordan Jesus møter tre ulike mennesker som lider og har det vondt, og som på hver sin måte står utenfor det jødiske samfunnet eller har lav status i dette. Og han helbreder dem fra deres plager og sykdommer.

Først leser vi om hvordan Jesus møter en spedalsk. Altså en som er utstøtt og unngått av alle fordi en er redd for å bli smittet ved kontakt. Men Jesus rører ved han og mannen blir frisk (8,2-4). Deretter helbreder han tjenestegutten til en som tilhører selve okkupasjonsmakten (ikke særlig godt likt av lokalbefolkningen), offiseren i Kapernaum (8,5-13). Og sist møter han en kvinne, som i datidens jødiske samfunn hadde en lavere status enn menn. Han berører henne og helbreder henne fra en alvorlig feber. Den siste fortellingen hører med til prekentekesten.

Disse helbredelsesundrene er tegn. De peker på at Guds rike er kommet nær gjennom Jesus. Guds drøm for verden var i ferd med å oppfylles. Fortellingene vitner om at Jesus har makt over den fysiske og åndelige verden. Hele Jesu liv, ikke bare hans siste dager, var en oppfyllelse av rollen som den lidende tjener som profeten Jesaja hadde profetert om (Jesaja 53). Jesus tar på seg selv de sykdommer og plager vi har og bærer dem.

Refleksjoner omkring teksten

Jesus kom hjem til Peter. Som mange av Jesus helbredelser, også slike som skjer i dag, så skjedde dette i stillhet, ikke i det offentlige. Folkemengden som hadde fulgt med ham fra fjellet (8,1), var ikke med. De dukker opp igjen senere, da det var blitt kveld (v. 16). At han kom hjem til

Peter, viser at Jesus ikke bare bryr seg om og har omsorg for sin disippel, men også om familien hans. Kvinnen, får vi høre, var Peters svigermor.

Vi får ikke høre noe om Peters kone eller om det var flere i familien. Slik som mange andre av fortellingene om Jesus, er den ordknapp. Den forteller bare det vesentlige. Fokus her er den person som lider og som har det vanskelig. Hun hadde feber, antageligvis en livstruende feber. Jesus rørte ved henne. Han sa ikke et ord. Berøring er et kroppslig språk som formidler trygghet, respekt, nærhet og kjærlighet. Og straks forlot feberen henne. "Hun stod opp og stelte for han": Hun ble helt frisk.

Makten i Jesu ord

Da kvelden kom, hadde ryktet gått og folk kom med mange som var besatt. Disse møtte Jesus ikke ved berøring, men ved å si et ord. Ved dette ble de drevet ut. Dette viser Jesu makt. Hmm. Dette med onde ånder er det ikke lett å preke over her i Norge. Mange hopper derfor over dette uten å berøre det i det hele tatt. Andre prøver med en eller annen bortforklaring. Verre er det at det blir overforklart (for mye i fokus) slik at folk blir redde og skremt. Bare ved å nevne «onde ånder» eller «besettelse» dukker det opp mange bilder hos de som hører på prekenen. Og de er ofte vrengebilder som kunst og filmindustri har gitt oss.

Bibelen regner med at det også finnes onde personifiserte krefter. Jesus skilte mellom vanlige sykdommer og det som var forårsaket av onde ånder. Men Jesus prekte ikke eller underviste ikke om de onde ånder. Han drev dem ut med «et ord». Han hjalp de som var plaget av dem. Vi med vår vestlige virkelighetsforståelse føler oss usikre på dette med onde ånder og besettelse. Men for mange av våre brødre og søstre som lever i Afrika, Asia og Latin-Amerika, er ånder og demoner en del av livet og virkeligheten. Onde ånder forstås ofte, men ikke alltid, som årsaken til sykdom eller plager, enten fysisk, mentale eller åndelige. Dette kan misjonærer og våre nye landsmenn fra sør fortelle om.

Tobyer på Madagaskar

I vekkelsesbevegelsen innen Den lutherske kirken på Madagaskar finner vi rundt 200 små omsorgslandsbyer, såkalte tobyer. Disse er lokalisert på landsbygda langt fra sykehus. Her arbeider menn og kvinner som er kallet og innvidd til en spesiell tjeneste i kirken. De kalles på Madagaskar for hyrder (mpiandry). Deres oppgave er å dele evangeliet, ta seg av syke, enker og svake, samt drive ut ånder. Til tobyene bringes mennesker som har vært plaget av langvarig sykdom, og som en ikke har funnet en kur for hos den lokale trylledoktor eller spåmann. Ryktet om Jesus som holder til i tobyene, når frem til landsbyen. Familien bærer så den syke, har ofte gått i dagevis for å komme frem. Det kan være mentalt syke, rusmisbrukere eller mennesker som er besatte. Hver hyrde får tildelt en til tre syke som de tar inn i sitt hjem (!), steller dem, gir dem mat, ber for dem, sørger for at de får medisin, og om nødvendig driver ut ånder, samt viser omsorg, inntil de er helbredet. Mange blir helbredet. Noen blir ikke det, men alle erfarer at de gjennom sitt opphold her får være i Jesu nærhet og båret av ham. Hyrdene gjør dette fordi de erfarer at de som kristne har del i Guds helbredende tjeneste blant sine medmennesker.

Bær dem til Jesus

Det viktige i denne teksten er ikke åndene eller det fakta at de var besatte, men at folk brakte dem til Jesus, den omsorgsfulle helbrederen. Kanskje led noen av dem av det Bibelen omtaler som plaget av ånder; av det som vi med vår vestlige språkbruk og forståelse rubriserer under mentale lidelser. Noen av dem hadde kanskje også aktivt leflet med okkulte krefter, og kommet under åndsmakters innflytelse. Det viktigste var at deres kjære brakte dem til Jesus. Og Jesus møtte dem alle. Åndene ble drevet ut, og alle syke ble helbredet. De ble restaurert. Dette er hovedpoenget her.

Flere av de som kommer til kirke eller møtelokale, sliter selv med en lidelse eller har noen i sin familie eller vennekrets som sliter med sykdom. Livets virkelighet og erfaring har vist oss at ikke alle som blir bedt for og brakt til Jesus, blir helbredet, slik som vi gjerne skulle ønske. Men Jesus, Herrens lidende tjener, er den som tar på seg våre lidelser og bærer våre sykdommer - sammen med oss.

Knut Edvard Larsen

Instituttleder for Egede Instituttet, og misjonsrådgiver i Tunsberg bispedømme.

knut.e.larsen@mf.no